

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Катя Михайлова, УНСС

(*научна длъжност, научна степен, име, фамилия, образователна/научна институция*)

за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Медии и комуникации – Визуална комуникация)

с дисертационен труд на тема: „Мулитимодални стимули и конструиране на значения и визуални послания. Анализ на комуникативните инструменти на традиционните и онлайн медиите през теорията на рамкирането“,

представен от Йотка Валентинова Панчева, редовен докторант в катедра

„Пресжурналистика и книгоиздаване“ на Факултета по журналистика и масова комуникация

с научен ръководител: проф. д-р Веселина Вълканова

I. Оценка на качествата на дисертационния текст

Дисертационното изследване е фокусирано върху проблем с безспорна научна и обществена актуалност. Занимава се, най-общо казано, с въздействието на визуалния медиен образ върху аудиториите или как визуалността участва в *„дискурсивното конструиране на смисъла, от изграждането, разказването и легитимирането на „образа“ на света“* (Автореферат, с. 8, Дисертация, с. 8) Едва ли може да се намери аргумент срещу актуалността на проблема, при все че живеем в *„цивилизация на зрелището“* според Марио Варгас Лъоса.

Както подобава на научно изследване, и представената дисертация изследва проблема през прецизно дефинирана и методически обоснована гледна точка. Интересни за дисертанта са „рамките на мислене“ във визуалната журналистика, изведени през теория на рамкирането, които се възприемат от аудиторията в процеса на масова комуникация чрез онлайн и традиционни медии. Обект на изследване са избрани онлайн и традиционни медии, като конкретната емпирична изследователска работа е фокусирана върху селектирани медийни публикации с текстова и визуална компонента. Критериите за избор на единици за изследване са ясно и аргументирано представени. Чрез избора на този обект, дисертантът ограничава изследването на въздействието само върху заложените в медийните публикации „рамки на мислене“. Те имат цел да въздействат по определени начини, но дали успят и в каква степен е друг въпрос, който не е в обхвата на дисертацията. Друго обективно ограничение на дисертационното изследване е, че резултатите му се отнасят само за изследваната съвкупност. Представени са три качествени емпирични изследвания, които апробират предложената от автора методика и служат като отправна точка за редица нови изследователски хипотези. Предприетите методически ограничения и тяхното следване в рамките на дисертацията показва висока степен на авторова научна подготовка и дисциплинираност.

Същото виждаме и в работата с научна информация и литературни източници. Видим е прецизно изграден научен апарат, показващ добра библиографска осведоменост на автора. Именно библиографската осведоменост е постаментът на теоретичния анализ, представен в първа и втора глава на дисертационното изследване. Тук е забележителен опитът на автора да съчетава различни теоретични концепции – теория на рамкирането и теория за дневния ред на медиите от една страна, и от друга – тяхното събирателно в съчетание с визуална реторика и др. концепции във визуалната комуникация.

Теоретичното съчетаване е синхронно на основно понятие в заглавието на дисертацията – „мултимодалност“. Оказва се, че дисертантът не търси измерения на мултимодалността само в медийното съобщение или само в конструирането на рамките, но и на чисто теоретично ниво чрез съчетаването на теоретични концепции от различни дисциплини и парадигми. Това е основата на интердисциплинарността.

Ако първа и втора глава представят теоретичната основа на дисертационното изследване, то в трета глава авторът представя методическата основа на изследването си – операционализация на теоретичното до достигане на методически аргументирани инструменти за емпирично изследване. Вследствие, в четвърта глава са представени три качествени емпирични изследвания.

Казаното дотук дава основание на следните заключения:

1. Изследването е по безспорно актуален научен и обществен проблем;
2. От дисциплинарна гледна точка, изследването е интердисциплинарно с център в социология на медиите и комуникациите;
3. Методическите решения на изследването са аргументирани и коректно следвани от автора;
4. В структурно отношение дисертацията е развита в класическа структура с първа – теоретична, втора – методическа и трета – емпирична част;
5. Проявена е висока степен на научна осведоменост по избрания проблем, но и на научна добросъвестност и етичност. Последното личи и в напълно коректното отразяване на дисертацията в автореферата.

II. Приноси на дисертационното изследване

Представеното дисертационно изследване има своята научна приносност. На теоретично ниво опитът да се съчетаят теория на рамкирането, медийни теории както и теории в областта на визуалната реторика и комуникация, който е направен в дисертацията, е основа за приноси. На методическо ниво дисертацията също открива широко приносно поле, доколкото най-напред се изработва оригинален методически инструментариум за съдържателен анализ мултимодални стимули и конструиране на значение във визуални публикации.

Обикновено дисертантът формулира приносите на изследването си в самостоятелна част от автореферата. В разглеждания автореферат такава част не е обособена. Приносните моменти са вградени в заключителната част на автореферата, която като съдържание е идентична със „Заключение“ на самата дисертация. Възниква въпросът как да отделим заключителната част на изследването от приносната. В заключението на дисертацията, обикновено авторът представя резултатите от проверката на изследователските хипотези. А в приносите, като част от автореферата, авторът формулира конкретно какво ново за науката е постигнал – на теоретично и методическо ниво, нови понятия, нови дефиниции, нови методи и методики за изследване.

III. Бележки и препоръки

Три са основните ми препоръки за по-нататъшна работа по дисертацията.

Първата има стилъв характер и се отнася конкретно до четвърта глава на дисертацията. В нея са представени три качествени емпирични изследвания. Всяко от тях е представено и в отделни публикации на автора, което показва разпространение на научните резултати сред общността. В дисертацията тези три изследвания стоят по-скоро като самостоятелни публикации, а не като част от цялото дисертационно изследване.

Втората е редакционна – необходима е смислова и стилова редакция на текста, за да се повиши научната точност на понятийния апарат. Напр. какво означава „*емпирична програма*“ на стр. 27.? Може би „програма за емпирични изследвания“? Редакция е необходима и, за да се избегнат повторения на отделни изречения и абзаци. Напр. на стр. 88 и 146 абзаци, които започват с „*Напредналите съвременни технологии правят фотографската манипулация...*“ ; стр. 25 вижте първи и втори абзац, повторението замъглява смисъла.

Третата препоръка е да се изведе приносна част, в която авторът да представи собствената си оценка за приносите на дисертационното изследване. Молбата ми е в рамките на публичната защита докторантът да прецизира приносите на изследването.

IV. Публикации и участия в научни форуми

Представените материали за изготвяне на настоящото становище – дисертация, автореферат, справка за изпълнението на националните минимални изисквания, автобиография, показват изпълнение на изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ за апробиране и оповестяване на резултатите от изследването според чл. 5, т. 5, както и покриване на минималните национални изисквания по чл. 63, ал. 1, т. 4 и чл. 69, ал. 3.

Докторантът представя 5 самостоятелни публикации и 1 в съавторство. Четири са разработени по доклади от научни конференции, останалите 3 са публикувани в най-авторитетните български научни издания в научното направление. Всички представени публикации са в тематичното очертание на дисертацията.

V. Заключение

Представеният дисертационен проект показва научна осведоменост, теоретико-методологически подход, умения за провеждане на емпирични изследвания, висока научна добросъвестност и етика. Всичко това ми дава основание убедено да препоръчам на уважаемото научно жури да присъди на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Медии и комуникации – Визуална комуникация) на Йотка Валентинова Панчева.

25 март 2025

Рецензент: